

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 13 listopada 2015 r.

WPS-I.431.2.39.2015.KS

**Pani
Lucyna Olów
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lesznowoli**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 3-6 listopada 2015 roku kontrolę problemową w kierowanym przez Panią Ośrodku Pomocy Społecznej w Lesznowoli.

Przedmiotem kontroli był stan zatrudnienia i kwalifikacje zatrudnionej kadry, prawidłowość przyznawania zasiłków okresowych oraz kierowania klientów do domów pomocy społecznej w okresie od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia kontroli, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów zawartych w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.).

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią w dniu 6.11.2015 r. bez zastrzeżeń przekazuję Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie jednostka działała na podstawie:

- 1) Statutu przyjętego Uchwałą Rady Gminy Lesznowola Nr 89/IX/2015 z dnia 20 maja 2015 r. *w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznowoli.*
- 2) Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka wprowadzonego Zarządzeniem Nr 1/2015 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznowoli z dnia 21 maja 2015 r. *w sprawie Regulaminu Organizacyjnego.*

Na dzień kontroli w Ośrodku zatrudnionych było w przeliczeniu na etaty 5 pracowników socjalnych. Podczas kontroli ustalono, że teren Gminy zamieszkuje 25 069 mieszkańców (stan na

dzień 31.10.2015 r.). Na jeden etat pracownika socjalnego przypada zatem 5000 mieszkańców Gminy Lesznowola lub 60 środowisk.

W związku z powyższym Ośrodek nie spełnia ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

W czasie kontroli stwierdzono, że osoba kierująca Ośrodkiem spełnia wymagania dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Kierownik posiada wymagany ustawowo staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Główna Księgowa posiada dyplom ukończenia UW na kierunku zarządzanie finansami oraz 30 letni staż pracy i tym samym spełnia wymogi przepisu art. 54 ust. 2 pkt 5b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.).

Osoby zatrudnione na stanowiskach pracowników socjalnych posiadają uprawnienia do wykonywania zawodu na podstawie art. 156 ust. 1, art. 156 ust. 3a oraz art. 116 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, za wyjątkiem jednego pracownika, który posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące i jest zatrudniony od 2.09.1998 r. na stanowisku pracownika socjalnego.

Zgodnie z art. 156 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej: *Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy były zatrudnione na stanowisku pracownika socjalnego na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują uprawnienia do wykonywania zawodu.* Dotyczy to osób, zatrudnionych na stanowiskach pracowników socjalnych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, tj. przed dniem 1 maja 2004 r. – o ile osoby te były zatrudnione zgodnie z wcześniej obowiązującymi przepisami tj. posiadały wymagane wcześniejszymi przepisami kwalifikacje do zatrudnienia na stanowisku pracownika socjalnego.

Przy czym w myśl art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. (Dz. U. z 1990 Nr 87, poz. 506, z późn. zm.) *pracownikiem socjalnym może być osoba, która posiada dyplom pracownika socjalnego, dyplom ukończenia studiów wyższych w wyższej szkole zawodowej o specjalności „praca socjalna” lub ukończyła studia wyższe na kierunkach: pedagogika, politologia i nauki społeczne, psychologia, socjologia.*

Kierownik kontrolowanej jednostki działa w ramach upoważnienia wydanego przez Wójta Gminy do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Dodatkowo Wójt Gminy, na wniosek kierownika Ośrodka upoważnił Pana Oktawiana Drózd do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

W trakcie kontroli sprawdzaniu poddano dokumentację 15 osób, otrzymujących od stycznia 2014 roku do dnia kontroli zasiłek okresowy w zakresie oceny kompletowania dokumentacji stanowiącej podstawę rozstrzygnięcia sprawy, poprawności sporządzanych rodzinnych wywiadów środowiskowych, ustalania uprawnień do zasiłków okresowych, ich wysokości, prawidłowości wydawanych decyzji administracyjnych, sposobu realizacji pracy socjalnej.

Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy w formie zasiłku okresowego każdorazowo odbywało się na wniosek strony. Były one podpisywane przez wnioskodawcę oraz przez pracownika Ośrodka, co jest zgodne z zapisem art. 63 § 3 k.p.a.

Prowadząc postępowania ustalające uprawnienia świadczeniobiorców sporządzano wywiady środowiskowe zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do wywiadów środowiskowych dołączano niezbędne dokumenty oraz oświadczenia, w tym oświadczenia o stanie majątkowym zgodnie z zapisami art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej. Wywiady środowiskowe wypełniane były starannie, zawierały diagnozę oraz opis sytuacji osób i rodzin korzystających z pomocy Ośrodka. Zapisy o pracy socjalnej prowadzonej w środowisku były adekwatne do sytuacji rodziny.

Skontrolowane decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy wskazane w art. 107 § 1 i § 3 k.p.a. Prawidłowo wskazano podstawę prawną, rozstrzygnięcie uzasadnienie i pouczenie.

Jednak we wszystkich analizowanych decyzjach administracyjnych w zakresie stosowania art. 107 § 1 k.p.a. brak było prawidłowego oznaczenia organu administracji publicznej (w tym przypadku jest to Wójt Gminy Lesznówola). Pracownik upoważniony do wykonywania kompetencji organu *„nie staje się przez to organem administracji, wykonuje bowiem tylko kompetencje innego organu, lecz ich nie posiada”*.

Ponadto w rozstrzygnięciach decyzji nie określono jednoznacznie terminu i sposobu wypłaty świadczenia, ponieważ stosowano zapis: *wypłata będzie realizowana za pośrednictwem banku, poczty lub w kasie Ośrodka, w dniach wyznaczonych przez Kierownika GOPS*.

Wszystkie decyzje wydawano w terminach, o których mowa w art. 35 i 36 k.p.a. W dokumentacji znajdowały się potwierdzenia odbioru decyzji.

Ponadto sprawdzaniu poddano dokumentację spraw osób skierowanych w kontrolowanym okresie do domu pomocy społecznej.

Kierowanie do domu pomocy społecznej odbywało się na podstawie wniosków osób ubiegających się o tę formę pomocy. Przy wyborze typu domu Ośrodek kierował się rodzajem schorzenia klienta oraz brał pod uwagę odległość domu pomocy społecznej od miejsca jego zamieszkania i możliwy termin umieszczenia. Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej prawidłowo ustalano odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, a wydawane decyzje administracyjne zawierały podstawę prawną, uzasadnienie i pouczenie. Ośrodek kompletował dokumentację stanowiącą podstawę rozstrzygnięcia sprawy, poprawnie sporządzał rodzinne wywiady środowiskowe. Kierownik przedstawił Rejestr osób, za które GOPS opłacał pobyt w DPS w latach 2014-2015. Z dokonanych ustaleń wynika, że jedna osoba została skierowana do Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Kostowcu. Powyższy dom nie jest prowadzony na zlecenie gminy lub powiatu, natomiast działa na podstawie zezwolenia i znajduje się w rejestrze wojewody mazowieckiego. W aktach powyższej sprawy nie stwierdzono dokumentacji uzasadniającej skorzystanie z art. 65 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Realizację zadań poddanych kontroli oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami, stwierdzając następujące nieprawidłowości:

1. Ośrodek nie spełnia ustawowego kryterium zatrudnienia wskazanego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. 1 pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk.
2. Jeden z pracowników socjalnych nie posiada wymaganych kwalifikacji do wykonywania zawodu. (art. 116 i 156 ustawy o pomocy społecznej)
3. We wszystkich skontrolowanych decyzjach nieprawidłowo oznaczono organ administracji publicznej wydający decyzje.
4. W rozstrzygnięciach skontrolowanych decyzji nie określono jednoznacznie terminu i sposobu wypłaty świadczenia.
5. W aktach 1 osoby skierowanej do niepublicznego domu pomocy społecznej nie stwierdzono dokumentacji potwierdzającej podjęcie przez Ośrodek działań, o których mowa w art. 65 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Kierownik kontrolowanej jednostki.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik **o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Podjąć działania w celu zapewnienia prawidłowej organizacji pracy Ośrodka poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

2. Na stanowiskach pracowników socjalny zatrudniać wyłącznie osoby posiadające kwalifikacje zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
3. Prawdłowo oznaczać organ administracji publicznej na wydawanych decyzjach administracyjnych.
4. W rozstrzygnięciach decyzji jednoznacznie wskazywać termin i sposób wypłaty świadczenia.
5. Przestrzegać zapisu art.65 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej zobowiązującego gminy do uprzedniego sprawdzenia czy na terenie całego kraju nie ma wolnych miejsc w domach pomocy społecznej prowadzonych przez gminę, powiat lub na ich zlecenie przez inne podmioty, przed skierowaniem osób wymagających tej formy pomocy do domu pomocy społecznej prowadzonego przez podmioty niepubliczne.

Zaleca się również pilne podjęcie działań zmierzających do zatwierdzenia zgodnie z obowiązującymi przepisami przez Archiwum Państwowe opracowanej przez Ośrodek instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji organizacji i zakresu działania składnicy akt. Ponadto proszę o wprowadzenie obowiązku numerowania dokumentów zgodnie z chronologią ich wpływu, co wynika z powszechnej i przyjętej praktyki postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.***

Do wiadomości

1. Pan Maria Jolanta Batycka-Wąsik
Wójt Gminy Lesznówola

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wiesława Kacperek-Biegańska

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej